

(Kort bemærkning).

Søren Espersen (DF):

Jeg vil gerne anerkende den indsats, de danske søfolk ydede, det er slet ikke det, vi i virkeligheden taler om her. Hr. Helge Adam Møller har også ret i, at det var en medvirkende årsag til, at Danmark stod så fint, som vi gjorde.

Men i de forhandlinger, der var, f.eks. med briterne og amerikanerne, som henholdsvis Christmas-Møller og Henrik Kauffmann foretog, blev der rent faktisk fra amerikanernes side peget direkte på den 29. august som den dato, der gjorde, at man kunne anerkende Danmark. Jeg er sikker på, at de ofre, som søfolkene ydede, også blev taget med i overvejelserne.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren. Og så er det hr. Helge Adam Møller som ordfører.

Helge Adam Møller (KF):

Det var en god søndag, skrev medlem af Frihedsrådet Frode Jakobsen i august 1943 til den konservative partileders, John Christmas-Møller, som i London via BBC opfordrede til modstand mod den tyske besættelsesmagt. Og søndagen var selvfølgelig den 29. august 1943, den dag, der indebar et endeligt brud med den tyske besættelsesmagt. Den dag sagde Danmark endeligt, klart og tydeligt nej til nazismen. Den dag kunne danskerne igen ranke ryggen og se sig selv i øjnene.

Derfor skal vi også blive ved med at fortælle, hvad der skete den dag, og forhistorien. Men derfor behøver vi ikke at gøre den 29. august til en officiel flagdag, den debat tog man jo, som justitsministeren nævnte, i 1950, 5 år efter besættelsen. Min holdning er, at vi skal respektere den beslutning, der blev truffet i 1950, nemlig kun at have to officielle flagdage for besættelsen, den 9. april og den 5. maj. De danskere, der dengang traf beslutningen, havde jo besættelsen langt tættere inde på livet end i dag, hvor mindre end 5 pct. af den danske befolkning har direkte minder fra disse år.

Når det er sagt, så skal Dansk Folkeparti have tak for med beslutningsforslaget at have gjort rede for, hvorfor den 29. august er en skelsættende dag i dansk historie.

Desværre er den historiske udredning på ét punkt ikke retvisende. I bemærkningerne står bl.a.:

»I de første år af besættelsen var der i regeringen og hos det politiske flertal bestående af So-

cialdemokratiet, Venstre, Det Konservative Folkeparti og Det Radikale Venstre ingen sympati for den modstandsbevægelse, der uvilkårligt opstod som reaktion mod Nazitysklands besættelse af Danmark.«

Det er ikke en fair og sandfærdig beskrivelse af den konservative holdning, og lad mig derfor som konservativ gruppeformand nævne et par eksempler.

Den konservative politiske leder, John Christmas-Møller, blev af nazisterne tvunget ud af regeringen den 30. oktober 1940, og 2½ måned efter tvang tyskerne ham ud af Folketinget. I maj 1942 flygtede Christmas-Møller til England, og den 14. maj talte han første gang via BBC og opfordrede danskerne til modstand, væbnet modstand.

Så er der Knud Østergaard, konservativ gruppeformand op gennem 1980'erne. Lad mig minde om, at han som ung konservativ blev arresteret og mishandlet af Gestapo.

På mit eget gruppeformandskontor på 3. sal hænger der et maleri af Poul Sørensen. Poul Sørensen var konservativt folketingsmedlem under besættelsen og senere indenrigsminister. Poul Sørensen blev under besættelsen arresteret af Gestapo og sat som gidsel på 4. sal i hovedkvarteret i Shellhuset. Da Royal Air Force i april 1945 bombede Shellhuset, slap Poul Sørensen ud på 4. sal, bygningen stod i flammer, og den eneste måde, han kunne redde sig på, var ved at springe ud fra 4. sal. Det gjorde han. Han brækkede begge ben og adskillige ribben, men blev slæbt væk og illegalt indlagt på et hospital. Da Folketinget blev genåbnet den 9. maj 1945, var Poul Sørensen ikke til stede, han var indlagt på Diakonissestiftelsen. Først senere på året vendte han tilbage til Folketinget, blev modtaget med en tale i denne sal af Folketingets formand, som alle Tingets medlemmer påhørte stående.

Kl. 16.25

I 1970'erne havde den konservative folketingsgruppe gennem 7 år et medlem, som havde mærket besættelsen på sin egen krop. Det var oberst Adam Møller, der som ung KU'er blev arresteret af Gestapo netop den 29. august 1943. Jeg ved det, fordi min storesøster, min mor og jeg selv blev vækket i Håndværkerhaven i København den morgen kl. 04.15, da tre Gestapofolk slæbte af sted med min far.

Fakta er, at over 100 konservative partimedlemmer mistede livet under frihedskampen, myrdet, henrettet eller døde i koncentrationslejre eller dræbt i kamp mod Gestapo. Nu skal dette